

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-06104/2018-ERU

V Praze dne 27. února 2019

Č. j. 06104-10/2018-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-06104/2018-ERU a zahájeném z moci úřední dne 20. července 2018 podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) ve spojení s ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je pan [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, pan [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE] (dále také „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona**, kterého se dopustil **úmyslně** tím, že v rozporu s ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, provedl v přesně nezjištěné době ode dne 26. srpna 2015, tj. ode dne předposledního pravidelného odečtu, do dne 5. května 2017 zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy tak, že v odběrném místě č. [REDAKCE], v rozvodné skříní opakovaně odstranil olověné plomby upevňovacích šroubů krytu jednofázového elektroměru v. č. [REDAKCE] a po demontáži plastového krytu uvedeného elektroměru násilně přetočil kotouče číselníku, díky čemuž došlo k ovlivnění měření spotřeby elektřiny.

II. Podle ust. § 35 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 90 odst. 4 energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 04119.

III. Podle ust. § 89 odst. 2 a 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozenému, společnosti **ČEZ Distribuce, a. s.**, se sídlem Děčín - Děčín IV-Podmokly, Teplická 874/8, PSČ 40502, IČO: 247 29 035 (dále také „poškozený“ nebo „společnost ČEZ Distribuce,

a. s.“), **přiznává nárok na náhradu škody ve výši 4 117 Kč** (slovy: čtyři tisíce jedno sto sedmnáct korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet, jehož číslo poškozený účastníkovi řízení sdělí neprodleně po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

IV. Podle ust. § 89 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se uplatněný nárok poškozeného na náhradu zbytku škody (tj. částky vyčíslené ve výši 7 057,93 Kč) jako náhrady za znalecký posudek, za přezkoušení elektroměru v AMS a daň z přidané hodnoty **nepřiznává** a v souladu s ust. § 89 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozený **s tímto nárokem odkazuje na soud.**

V. Dle ust. § 89 odst. 2 a 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se účastníkovi řízení **ukládá povinnost nahradit poškozenému škodu ve výši 4 117 Kč** (slovy: čtyři tisíce jedno sto sedmnáct korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet, jehož číslo poškozený účastníkovi řízení sdělí neprodleně po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

VI. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 04119.

Odůvodnění

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále také „Úřad“ nebo „správní orgán“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona bylo dne 29. května 2018 Státní energetickou inspekcí, územním inspektorátem pro Moravskoslezský kraj pod č. j. [REDAKCE] postoupeno oznámení Městského ředitelství policie Ostrava, obvodního oddělení Vratimov (dále také „Policie ČR“) sp. zn. [REDAKCE] společně se spisovým materiálem o přestupku, kterého se měl dopustit účastník řízení tím, že v přesně nezjištěné době ode dne 26. srpna 2015 do dne 5. května 2017 provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy tak, že v odběrném místě č. [REDAKCE] [REDAKCE], v rozvodné skříní opakovaně odstranil olovené plomby upevňovacích šroubů krytu jednofázového elektroměru v. č. [REDAKCE] a po demontáži plastového krytu uvedeného elektroměru násilně přetočil kotouče číselníku.

II. Průběh správního řízení

Správní orgán podle ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 46 správního řádu zahájil dne 20. července 2018 doručením oznámení o zahájení řízení č. j. 06104-6/2018-ERU účastníku řízení správního řízení. Zároveň byl účastník

řízení vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu, požádat o nařízení ústního jednání a o možnosti vyjádřit se k věci. Účastník řízení svého práva nevyužil.

O zahájení správního řízení správní orgán též v souladu s ust. § 70 zákona o přestupcích vyrozumívá osoby, kterým mohla být spácháním přestupku způsobena škoda, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Správní orgán proto přípisem ze dne 28. srpna 2018, č. j. 06104-7/2018-ERU, doručeným dne 30. srpna 2018 vyrozuměl společnost ČEZ Distribuce, a. s., které mohla být v souvislosti s popsáním jednáním obviněného z přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se účastník řízení mohl popsáním jednáním bezdůvodně obohatit, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody. Dne 7. září 2018 obdržel správní orgán uplatnění nároku poškozeného na náhradu majetkové škody ve výši 24 206,88 Kč.

Dne 15. listopadu 2018 přípisem č. j. 06104-9/2018-ERU doručeným dne 26. listopadu 2018 vyrozuměl správní orgán účastníka řízení o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí a možnosti vyjádřit se ke shromážděným podkladům pro vydání rozhodnutí a doložit své majetkové poměry. Účastník řízení svého práva nevyužil.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-06104/2018-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Zjištění a popis skutkového stavu

Ze spisového materiálu Policie ČR bylo zjištěno, že dne 17. října 2017 zaměstnanci poškozeného oznámili podezření na neoprávněný odběr elektřiny v odběrném místě č. [REDAKCE]. Podezření zjistil zaměstnanec poškozeného dne 5. května 2017 při výměně elektroměru.

Policie ČR na místě zjistila, že rozvodná skříň je umístěna uvnitř domu. Ve skříni se nacházejí 3 pojistky a pod nimi dva napevno ukotvené jističe. Pod jističi se nacházel elektroměr v. č. [REDAKCE]. Na levé i pravé straně elektroměru se nacházely šedé plomby, které byly ve spodní části narušeny a zdeformovány. Policie ČR provedla fotodokumentaci a soupis elektrospotřebičů v domě.

K poslední kontrole elektroměru v odběrném místě [REDAKCE] došlo dle informace na místě dne 31. ledna 2014. Předposlední pravidelný odečet byl proveden dne 26. srpna 2015.

Na místě přítomný vlastník domu pan [REDAKCE] Policii ČR sdělil, že se svou rodinou užívá 1. patro dvoupodlažního rodinného domu, v přízemí bydlí jeho kamarád – účastník řízení – a jeho syn (ročník 1999). Každé podlaží má vlastní elektroměr. O žádném zásahu do elektrického odběrného zařízení není panu [REDAKCE] nic známo. Pan [REDAKCE] do úředního záznamu o podání vysvětlení dne 3. dubna 2018 Policii ČR uvedl, že mu účastník řízení řekl, že do elektroměru nezasahoval.

Na místě přítomný [REDAKCE], syn účastníka řízení, dne 17. října 2017 uvedl, že se jeho otec nachází pracovně v Německu. Dále uvedl, že jeho otec neměl a nemá žádné finanční problémy a že tedy není důvod pro podezření z neoprávněného zásahu do elektroměru.

Za přítomnosti Policie ČR byl elektroměr demontován a odeslán ke znaleckému zkoumání.

Společnost EP ENERGY TRADING, a.s., IČO: 273 86 643, zaslala dne 13. prosince 2017 Policii ČR vyjádření k odběru elektřiny v odběrném místě č. [REDAKCE]. Smlouva o sdružených dodávkách elektřiny byla uzavřena se zákazníkem [REDAKCE], od 1. ledna 2014. Celková spotřeba v odběrném místě č. [REDAKCE] od 1. ledna 2014 do 1. září 2017 činila 20,283 MWh.

Účastník řízení dne 5. dubna 2018 Policii ČR sdělil, že v bytové jednotce v přízemí rodinného domu na adrese [REDAKCE], bydlí asi od roku 1998. Dne 4. května 2017 porušil a sňal plomby na elektroměru, protože stoupla spotřeba elektřiny, chtěl zkontrolovat kolečka číselníku, která se mu zdála uvolněná a přeskakující. Šroubovákem se lehce dotkl koleček číselníku, aby zjistil, zda nejsou uvolněná. V žádném případě kolečka číselníku nepřetáčel. Nakonec nasadil kryt elektroměru a dal zpátky plomby. Více k věci odmítl uvést.

Poškozený dne 6. března 2018 zaslal Policii ČR přehled spotřeby v odběrném místě [REDAKCE] naměřené elektroměrem v. č. 71089572, ze kterého vyplývají značné rozdíly ve spotřebě vyjádřené v kWh/den. Nejvyšší spotřebu elektroměr zaznamenal v období od 27. srpna 2014 do 26. srpna 2015 – 17,96 kWh/den, a v období od 1. září 2010 do 31. srpna 2011 – 17,92 kWh/den. Nejnižší spotřeba (s výjimkou období 1. září 2017 až 17. října 2017) byla zaznamenána od 28. srpna 2013 do 31. ledna 2014 – 6,42 kWh a v období od 31. srpna 2011 do 29. srpna 2012 – 9,3 kWh.

Zkušební protokol č. [REDAKCE] o přezkoušení stanoveného měřidla konstatuje, že elektroměr v. č. [REDAKCE] nevyhověl vnější prohlídce, ale je způsobilý pro technickou zkoušku. Elektroměr má znehodnocené úřední značky.

V osvědčení o přezkoušení stanoveného měřidla číslo osvědčení [REDAKCE] se uvádí, že stanovené měřidlo výrobní číslo [REDAKCE] nesplňuje požadavky stanovené Opatřením obecné povahy číslo 0111-OOP-C022-11.

Soudní znalec v oboru kriminalistika se specializací kriminalistická technika, mechanoskopie a elektrotechnika [REDAKCE] ve znaleckém posudku č. [REDAKCE] uvedl, že obě úřední značky elektroměru v. č. [REDAKCE] jsou poškozené, mají nějakými kleštěmi s plochými čelistmi z boku stisknuté zploštění vytvořené matricemi tak, aby bylo možné úřední značky sejmut z elektroměru a poté je zase nasadit zpět. Přestože jsou obě úřední značky poškozené, jde o falzifikáty, o čemž svědčí délka úředních značek, tvar písmen a číslic, druh opracování čela matic a tvar hlav úředních značek. Protože jsou falešné úřední značky poškozené, je pravděpodobné, že do elektroměru bylo násilně vnikáno opakovaně (minimálně dvakrát). Na ozubení 3. a 4. kotouče číselníku zleva soudní znalec našel stopy, vícečetné vrypy, které vytvořil nějaký nástroj nebo předmět použitý k násilnému přetočení číselníku, pravděpodobně opakovanému, a to zcela určitě při demontovaném čelním panelu.

Soudní znalec v oboru energetika, ceny a odhad nákladů a cen v oblasti energetiky a vytápění [REDAKCE] ve znaleckém posudku č. [REDAKCE], škodu způsobenou neoprávněným odběrem vyčíslil na částku Kč 24 207 Kč.

Poškozený dne 6. září 2018 uplatnil nárok na náhradu škody ve výši 31 264,81 Kč, z toho v souladu s uvedeným znaleckým posudkem náhradu za neoprávněně odebranou elektřinu ve výši 24 206,88 Kč a Kč 7 057,93 jako náhradu za znalecký posudek, za přezkoušení elektroměru v AMS a daň z přidané hodnoty.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Ustanovení § 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Podle přechodných ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky, konkrétně dle § 112 odst. 1 téhož zákona se na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.

Podle § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiné správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Podle § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Ve vztahu k výše uvedenému správní orgán uvádí, že v souladu s přechodnými ustanoveními zákona o odpovědnosti za přestupky vedl toto správní řízení z hlediska procesního podle zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení se správním řádem a z hlediska hmotného posouzení podle dosavadních zákonů, tj. podle energetického zákona.

Správní orgán současně uvádí, že energetický zákon nebyl od doby spáchání přestupku dopadajícím způsobem na projednávaný případ novelizován, tzn., že skutková podstata projednávaného přestupku a zákonem stanovená maximální výše možné sankce, tj. pokuty zůstala dle příslušných ustanovení energetického zákona zachována.

IV. II. Obecný právní rámec

Podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že provede zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy v rozporu s ust. § 28 odst. 3 nebo provede zásah na odběrném plynovém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího písemného souhlasu provozovatele přepravní nebo distribuční soustavy v rozporu s ust. § 71 odst. 11.

Energetický zákon v ust. § 28 odst. 3 stanoví, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina, nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy. Tím, že v přesně nezjištěné době ve shora uvedeném období účastník řízení provedl bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, porušil obecný zákaz obsažený v ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

Přestupek, kterého se měl účastník řízení dopustit, tak jednoznačně vyplývá z energetického zákona.

IV. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je jedním ze znaků přestupku ve smyslu ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona provedení zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy v rozporu s § 28 odst. 3 energetického zákona, tzn. nevyžádání si souhlasu před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina. Ze spisového materiálu, který měl správní orgán k dispozici, i z vyjádření účastníka řízení v dané věci je nesporné, že účastník řízení si před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení nevyžádal souhlas provozovatele distribuční soustavy.

V daném případě není na základě vyjádření účastníka řízení a dalších shromážděných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, a to bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy s provedením zásahu.

Správní orgán účastníkem řízení uvedené datum zásahu do elektrického zařízení dne 4. května 2017 pokládá za značně nevěrohodné. Důvodem zásahu byla podle účastníka řízení zvýšená spotřeba elektřiny, která byla ale v období do 5. května 2017 nižší než spotřeba v období od 27. srpna 2014 do 26. srpna 2015. Účastník řízení tak uvedl jako den, kdy provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, pouhý jeden den před zjištěním neoprávněného zásahu, aby ovlivnil jak posouzení závažnosti přestupku, tak i výši způsobené škody. Účastník řízení je, jak uvedl Policii ČR, jednatelem, a jak správní orgán zjistil, též jediným společníkem společnosti [REDAKCE], s předmětem podnikání mimo jiné výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení. Účastník řízení je tedy zcela jistě obeznámen nejen s povinnostmi a postupem každého, kdo chce provést zásah do odběrného elektrického zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, ale rovněž je obeznámen se způsoby a postupy poškozeného při předcházení podvodům souvisejících s dodávkami elektřiny, jejich měřením a úhradami.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení porušil zákaz stanovený v ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, tj. bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy zasahovat do odběrných elektrických zařízení, kterými prochází neměřená elektřina, čímž účastník řízení naplnil formální znaky přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formálních znaků přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), dle které platí, že přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost), spočívající v porušení zájmu společnosti na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům, neboť aktivním jednáním účastníka řízení v projednávaném případě došlo k neoprávněnému zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy, a to s výše uvedenými následky. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu elektrizační soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím obecného zákazu, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina (před měřicím zařízením), nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy podle ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 28 odst. 3 energetického zákona a v projednávaném případě byly naplněny formální i materiální znaky přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Dle § 15 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

Dle ust. § 15 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupek spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem [písm. a) téhož ustanovení], nebo věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn [písm. b) téhož ustanovení].

Dle ust. § 15 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupek spáchání z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí [písm. a) téhož ustanovení], nebo nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým poměrům vědět měl a mohl [písm. b) téhož ustanovení].

Účastník řízení se ke svému protiprávnímu jednání doznal a doznal též, že porušil plomby, aby mohl sejmut kryt elektroměru a šroubovákem zasáhnout do kotoučů číselníku elektroměru. Správní orgán nemohl dospět k jinému závěru, než že účastník řízení spáchal přestupek ve smyslu § 15 odst. 2 písm. a) v přímém úmyslu, neboť ze zjištěných skutečností a okolností daného případu vyplývá, že svým jednáním chtěl porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem tím spíše, že účastník řízení podniká v oboru elektro a musí mu být známo, že zásah do číselníku elektroměru je nepřipustný, a nepochybně mu je i známo, že k zásahu do odběrného elektrického zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, je nutno si před provedením zásahu vyžádat souhlas provozovatele distribuční soustavy.

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za úmyslné spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

V. Uložení správního trestu

Podle § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (a) napomenutí, (b) pokuty, (c) zákazu činnosti, (d) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (e) zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. § 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť v řízení nebyla identifikována konkrétní věc, kterou účastník řízení ke spáchání přestupku užil nebo byla k jeho spáchání určena, či věc, kterou přestupkem nebo jako odměnu za něj získal. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.

V projednávaném případě nebude aplikován institut upuštění od správního trestu dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Dle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Podle ust. § 90 odst. 4 energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů se za přestupek uvedený v odstavci 1 písm. a) až y) nebo odstavci 2 písm. c) nebo odstavci 3 uloží pokuta až do výše 100 000 Kč.

Při určení druhu správního trestu a jeho výměry zohlednil správní orgán všechny shora uvedené a zjištěné skutečnosti projednávaného případu.

Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 a § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, k významu a rozsahu následku přestupku a k druhu a míře zavinění. V neposlední řadě správní orgán přihlédl správní orgán k též osobě pachatele, tj. účastníka řízení.

Správní orgán při stanovení výše uložené pokuty zohlednil přitěžující a polehčující okolnosti, tak jak je uvedeno níže.

Co se týče povahy a závažnosti přestupku, správní orgán hodnotí, že uvedené jednání účastníka řízení porušuje obecný zákaz jakýchkoliv zásahů na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy, přičemž účel zákazu lze spatřovat v zájmu na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům.

Správní orgán se dále zabýval druhem a mírou zavinění, kdy obecně platí, že úmyslné zavinění je závažnější než nedbalostní. V průběhu řízení vyšlo najevo, že účastník řízení provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení úmyslně, aby mohl zasáhnout do číselníku elektroměru, k čemuž správní orgán přihlédl při určení výše pokuty jako k okolnosti přitěžující.

Při posuzování významu a rozsahu následků přestupku správní orgán především zkoumal, zda objekt přestupku (tedy odběrné elektrické zařízení) byl pouze ohrožen nebo došlo k jeho porušení a jaká je výše škody. Přitom dospěl správní orgán k závěru, že účastník řízení se dopustil svým aktivním jednáním porušení objektu, což správní orgán vyhodnotil jako okolnost přitěžující.

Co se týče osoby pachatele, tj. účastníka řízení správní orgán posuzoval postoj účastníka řízení ke spáchanému přestupku. Účastník řízení se ke svému jednání přiznal částečně, neboť správní orgán účastníkem řízení uvedené datum spáchání přestupku považuje za účelové, proto tuto okolnost správní orgán nehodnotí ani jako polehčující ani jako přitěžující. Avšak zároveň správní orgán podotýká, že účastník řízení je osoba se zvláštní způsobilostí, jakožto osoba podnikající v předmětném oboru, a to závažnost jím spáchaného přestupku zvyšuje.

Zároveň správní orgán uvádí, že nemá povědomí o tom, že by s účastníkem řízení bylo kdy vedeno jiné správní řízení z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že se účastník řízení dopustil porušení právního předpisu ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což správní orgán vyhodnotil jako výrazně polehčující okolnost.

Úřad se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry. Správní orgán ze spisu zjistil, že účastník řízení je jednatelem společnosti [REDAKCE]. Z výpisu z obchodního rejstříku správní orgán dále zjistil, že účastník řízení je jediným společníkem této společnosti. Ve sbírce listin obchodního rejstříku je vložena Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu ke dni 31. 12. 2015 a Výkaz zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu ke dni 31. 12. 2015, z něhož plyne, že výkony dosáhly v tomto období 219 000 Kč a tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu 350 000 Kč a aktiva společnosti celkem 1 241 000 Kč. Vklad společnosti představuje 200 000 Kč. Pokuta uložená ve výši 15 % maximální možné částky je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náhrada škody

Poškozený uplatnil v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o přestupcích u správního orgánu nárok na náhradu škody v celkové výši 31 264,81 Kč, kterou vyčíslil v souladu s druhým způsobem výpočtu uvedeným ve znaleckém posudku č. [REDAKCE] jako náhradu za neoprávněně odebranou elektřinu ve výši 24 206,88 Kč. Dále uplatnil škodu 7 057,93 Kč jako náhradu za znalecký posudek, za přezkoušení elektroměru v AMS a daň z přidané hodnoty.

Výše vzniklé škody byla poškozeným dle ust. § 51 odst. 3 energetického zákona ve spojení s ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 82/2011 Sb.“), zvýšena o nezbytné náklady vynaložené na znalecké posudky, které nejsou zahrnuty do regulovaných cen za přenos elektřiny nebo za distribuci elektřiny, ve výši 7 057,93 Kč. Přestože poškozený znalecké posudky doložil, nedoložil faktury, kterými by výši požadované úhrady prokázal.

Dle ust. § 70 odst. 2 zákona o přestupcích správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení.

V rámci řízení bylo zjištěno, že v důsledku jednání účastníka řízení spočívajícího v tom, že bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina tak, že opakovaně odstranil olovené plomby upevňovacích šroubů krytu jednofázového elektroměru v. č. [REDAKCE] a po demontáži plastového krytu uvedeného elektroměru násilně přetočil kotouče číselníku, v důsledku čehož došlo k ovlivnění měření spotřeby elektřiny, nepochybně vznikla poškozenému jakožto provozovateli distribuční soustavy škoda. Ze spisového materiálu vyplývá, že tuto škodu účastník řízení dosud poškozenému nenahradil.

V přestupkovém řízení správní orgán rozhoduje o vině pachatele a ukládá za přestupek trest. Pro správní trestání platí obdobné principy jako pro trestání soudní a v řízení o přestupcích se analogicky uplatní principy stanovené trestním právem, pokud analogie není k újmě účastníka tohoto řízení (pachatele). Také toto trestání musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu. (Viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nálezy Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nálezy Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1.)

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. května 2016, sp. zn. I. ÚS 3363/14 - 1, uvedl, že *„jediným důkazem o výši způsobené škody jako znaku trestného činu krádeže nemůže být pouhé odborné vyjádření společnosti, u níž lze pochybovat, zda není ve věci vyloučená. Pravidlem by naopak mělo být přibrání znalce, u kterého pro jeho poměr k věci či stranám trestního řízení nebudou důvody pro jeho vyloučení. Jen ve výjimečných případech a ze zvlášť závažných důvodů trestní soudy rozhodující o neoprávněném odběru elektřiny nemusí znalce přibrat. Tento svůj postup ale musí náležitě a pečlivě odůvodnit.“* Tento závěr je dle názoru správního orgánu s ohledem na skutečnost, že v řízení o přestupku je nezbytné se řídit stejnými principy jako v řízení trestní, zejména v případě, kdy je tento postup uplatněn ve prospěch pachatele, plně aplikovatelný i na projednávaný případ.

Soudní znalec v oboru energetika, ceny a odhad nákladů a cen v oblasti energetiky a vytápění [REDAKCE] ve znaleckém posudku č. [REDAKCE] uvedl, že jako soudní znalec nemá žádné pochybnosti o neoprávněném odběru elektřiny. Při výpočtu škody vycházel z ceny za odebranou elektřinu podle cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu pro rok 2017 (domácnost) – 5,4754315 Kč/kWh. Soudní znalec nepoužil způsob výpočtu podle zaevidovaných elektrických spotřebičů, neboť v porovnání se spotřebou naměřenou je zřejmé, že v odběrném místě č. [REDAKCE] se vyskytovaly i další, nezaevidované, elektrické spotřebiče, pravděpodobně přímotopy. Soudní znalec proto vyšel z přehledu spotřeb elektřiny od roku 2008, s vyloučením období od 31. 8. 2012 do 29. srpna 2013 a dále od 28. srpna 2013 do 31. ledna 2014, kdy mohlo dojít k přetočení číselníku. Sečetl tedy roční spotřeby od 31. ledna 2014 do 5. května 2017 (3032 + 6537 + 5106 + 3659), výsledek 18 334 kWh vydělil počtem dnů v uvažovaném období (1 190) a dospěl k průměrné spotřebě 15,40 kWh/den. Za předpokladu, že období neoprávněného odběru počínalo dnem 26. srpna 2015 a končilo dnem 5. května 2017 (618 dnů), pak výpočet škody vychází z počtu 618 dnů vynásobených průměrnou spotřebou 15,40 kWh/den, to je 9 517 kWh. Po odečtení naměřené spotřeby (5 106 a 3 659 kWh) činí rozdíl 752 kWh a po vynásobení cenou za kWh stanovenou Cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu 5,47543 kWh, je způsobená škoda 4 117 Kč. Soudní znalec pro výpočet škody použil i druhý způsob,

a to za období od 31. srpna 2011, kdy dospěl k výši škody 24 207 Kč. Tomuto období ale nesvědčí skutečnost, že dne 26. srpna 2015 byl proveden předposlední pravidelný odečet, při kterém by poškození úředních značek (plomb) bylo zjištěno. Správní orgán považuje za spolehlivě zjištěnou výši škody v částce 4 117 Kč, proto rozhodl výrokem IV. tohoto rozhodnutí o přiznání nároku na náhradu škody poškozenému v této spolehlivě zjištěné výši.

Poškozený dne 6. září 2018 uplatnil škodu 7 057,93 Kč jako náhradu za znalecký posudek, za přezkoušení elektroměru v AMS a daň z přidané hodnoty. Z ustanovení vyhlášky č. 82/2011 Sb. je přitom zřejmé, že nutnou podmínkou pro to, aby mohly být součástí náhrady škody vzniklé poškozenému rovněž náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, musí se jednat o náklady prokazatelné a nezbytně nutné. Protože uplatněná částka nebyla doložena, správní orgán ji nepovažuje za spolehlivě zjištěnou.

Z ust. § 70 odst. 2 zákona o přestupcích vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřiznává a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se potupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo k značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovali škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15). Správní orgán proto o nároku poškozeného o náhradě škody ve výši 7 057,93 Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, a odkázal jej s tímto nárokem na soud.

VII. Náklady řízení

Souběžně je výrokem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, ve znění pozdějších předpisů, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

P o u ě n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí podat rozklad v plném rozsahu. Poškozený má právo v souladu s ust. § 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a proti výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha